

Рей Дуглас Бредбері

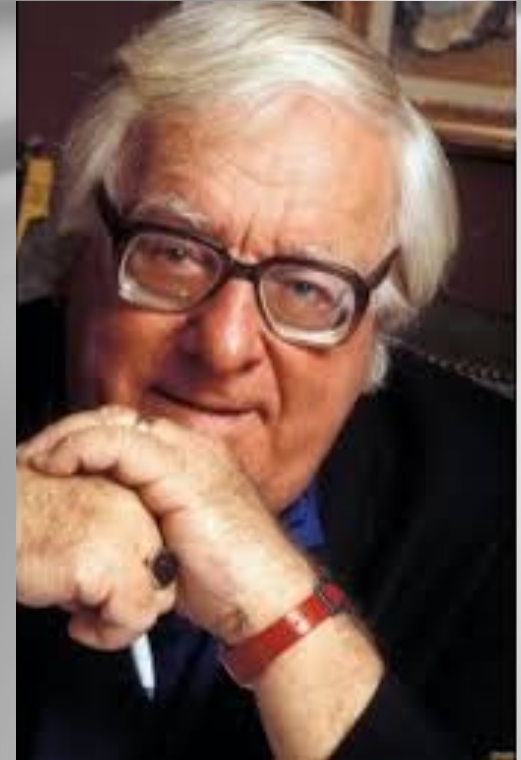
«451 ° за Фаренгейтом»

ЗЛ

9 кл.

Дистанцій
не
навчання

Рей Дуглас Бредбері (англ. Raymond (Ray) Douglas Bradbury; 1920 – 2012) – один із найвідоміших американських письменників-фантастів, автор близько 400 літературних творів різних жанрів: оповідань, романів, віршів, есе, п'єс для театру і радіо, кіно- й телесценаріїв.

«Вам не потрібно

СПАЛЮВАТИ КНИГИ

для того, щоб знищити культуру.
Достатньо просто змусити людей

перестати читати.»

Р.Бредбері

«451 ° за Фаренгейтом»

Жанр – соціальна антиутопія

Тема – побудова суспільства в майбутньому; тяжке прозріння людини в тоталітарному суспільстві

Ідея – читання книг, освіта врятують світ від загибелі

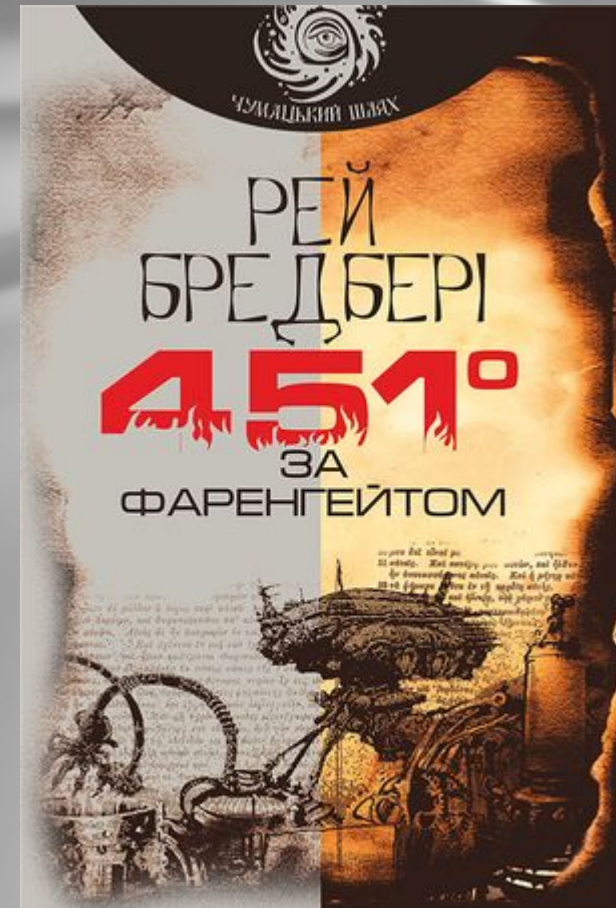
Проблематика :

знецінення культури,
тотального контролю,
інакомислення,
натовп і влада

Символіка – механічний пес — символ тоталітаризму, репресії, він нагадує про покарання за незгоду з суспільством, за намагання вибитися із «загального кола»

«Так приємно було дивитись, як вогонь поглинає речі, як вони чорніють і змінюються. В кулаках— мідний наконечник брандспойта; величезний пітон випльовує отруйний гас; кров бухкає у скронях, а руки, що перетворюють на попіл подерті сторінки історії, здаються руками дивовижного музики, який диригує симфонію полум'я й горіння. Символічний шолом з цифрою 451 низько насунений на чоло; очі палають жовтогарячим вогнем від думки, що буде далі. Він натискає на запальник — і будинок ніби підстрибує в жадібному полум'ї, що забарвлює вечірне небо в червоне, жовте й чорне. Він сягнуто ступає крізь рій вогненно-червоних світляків. Йому нестерпно хочеться, як колись, у дитинстві, встромити в вогонь паличку з льодяником саме тоді, коли книжки, змахуючи, наче голуби, крилами-сторінками, вмирають на ґанку й на лужку перед будинком, злітають іскристими вихорами, і чорний від кіптяви вітер відносить їх геть.»

Головний герой – Гай Монтег. Він пожежний. Але тепер пожежники не приборкують вогонь, а навпаки розпалюють його.

У романі описується суспільство майбутнього, суспільство, яке спирається на масову культуру і споживче мислення, в якому всі книги, які змушують замислюватися про життя, підлягають спаленню; зберігання книг є злочином; а люди, здатні критично мислити, опиняються поза законом.

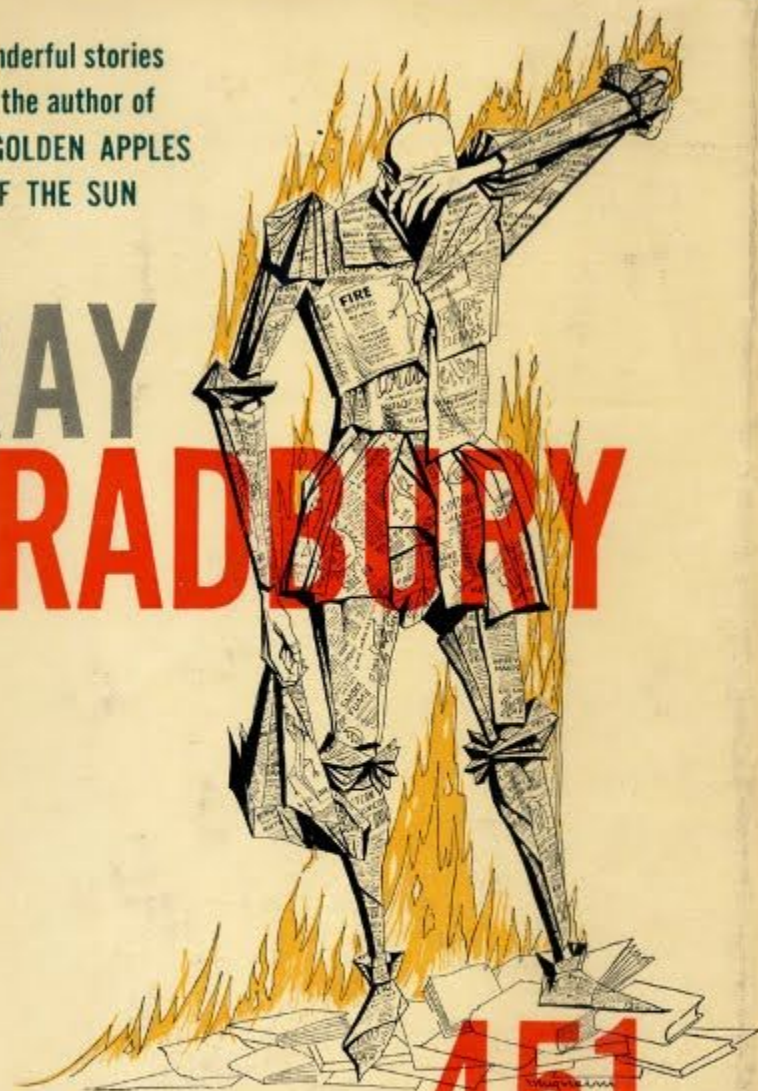
Пожежники повинні спалювати всі заборонені книги, які виявлять, причому – разом з житлами власників. Власники книг при цьому підлягають арешту

Wonderful stories
by the author of
THE GOLDEN APPLES
OF THE SUN

RAY
BRADBURY

FAHRENHEIT 451

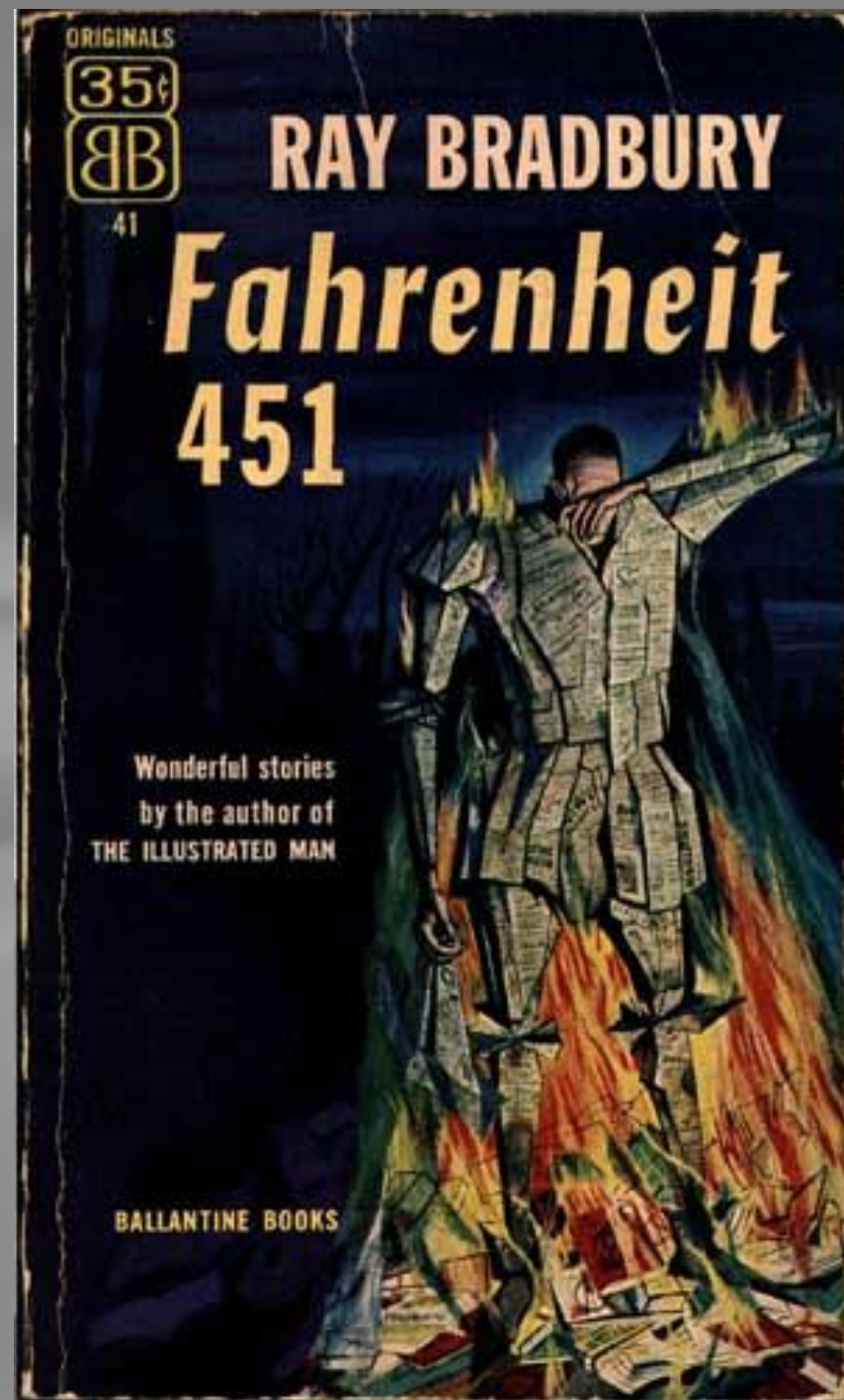
BALLANTINE BOOKS

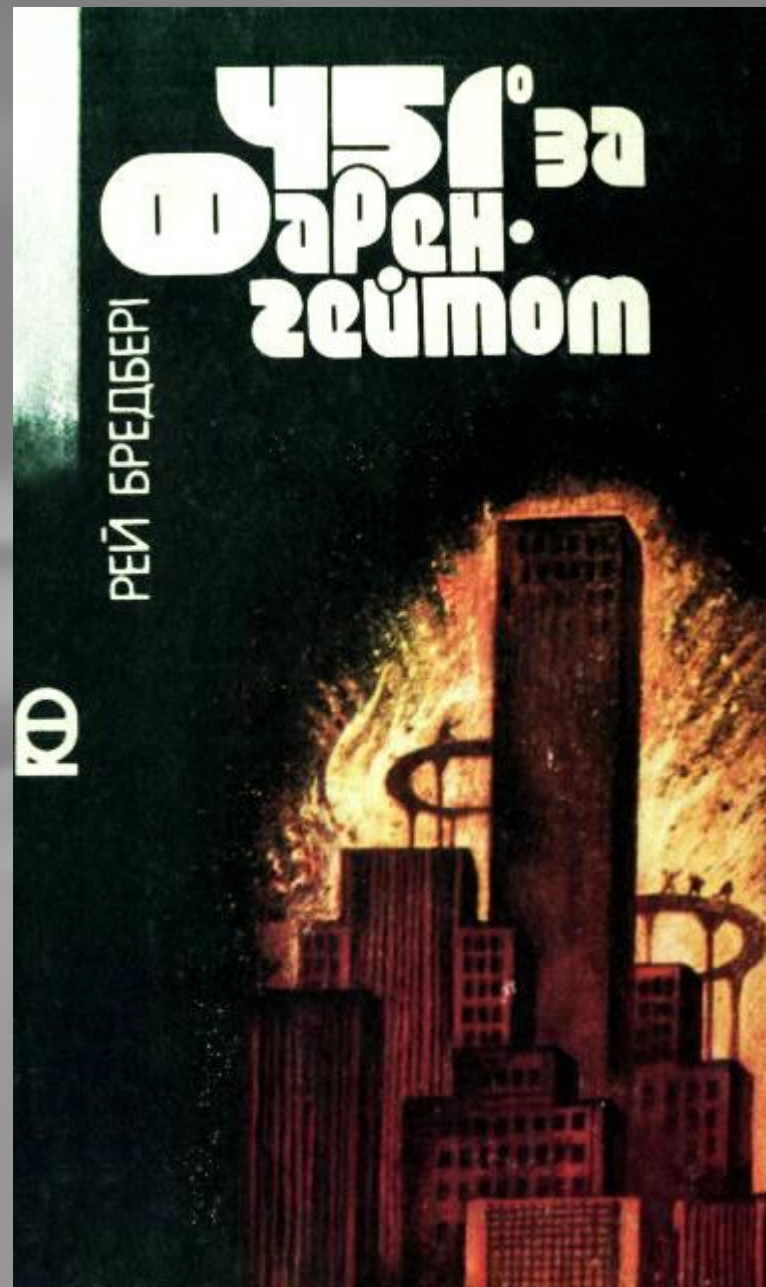
Дружина Гая, Мілдред, не працює (як і більшість жінок). Цілий день їй нема чим зайнятись. Тому вона дивиться інтерактивне телебачення, опиняючись «в середині» реаліті-шоу, де персонажі – «родичі», а глядач так само бере участь у розмовах. Екрани займають цілу стіну. У Монтегів таких стін-екранів з, Мілдред прагне купити четверту.

Жінки не хочуть народжувати дітей, бо це псує фігуру; а народивши, віддають їх до цілодобових навчальних закладів і забирають лише на вихідні (і діти їх дуже дратують)

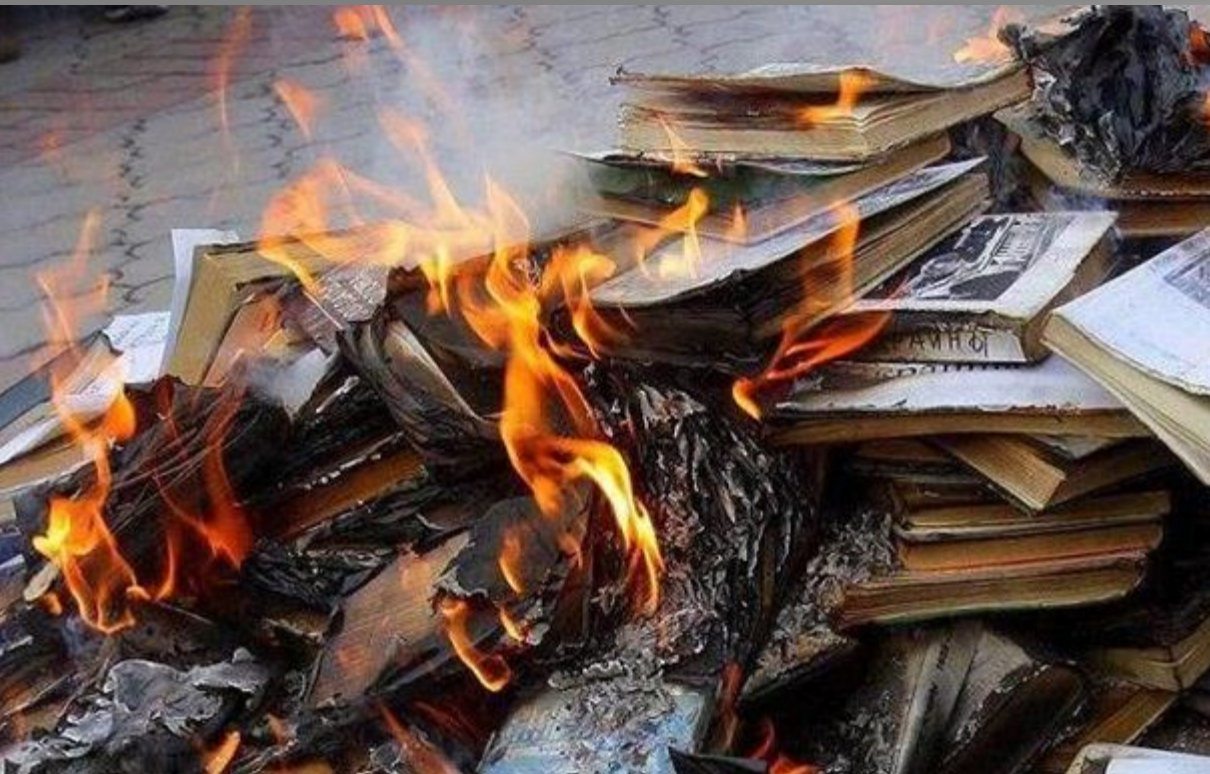
Одного вечора Гай Монтег знайомиться з сімнадцятирічною дівчиною Кларисою Маклеллан і починає розуміти, що можливе інше життя.

Кларису вважають дивною через її захоплення природою, бажання говорити про почуття і думки і просто жити.

Під впливом спілкування з Кларисою Гай починає думати про життя. Йому стає цікаво, що то за річ – книжки, що вони спалюють, і чому їх власники готові померти заради книжок. І Гай починає на пожежах красти книжки. Читає. Вони його бентежать.

Гай познайомився в парку з Фабером. Старий спочатку злякався, але потім зізнався, що він – колишній професор англійської мови, осмілів, став більш балакучий і прочитав напам'ять кілька віршів.

Гай потайки читає вкрадені книжки і намагається їх зрозуміти. Проте розуміє не все. Він дзвонить Фаберу, приходить до нього додому з Біблією і просить навчити розуміти те, що він читає.

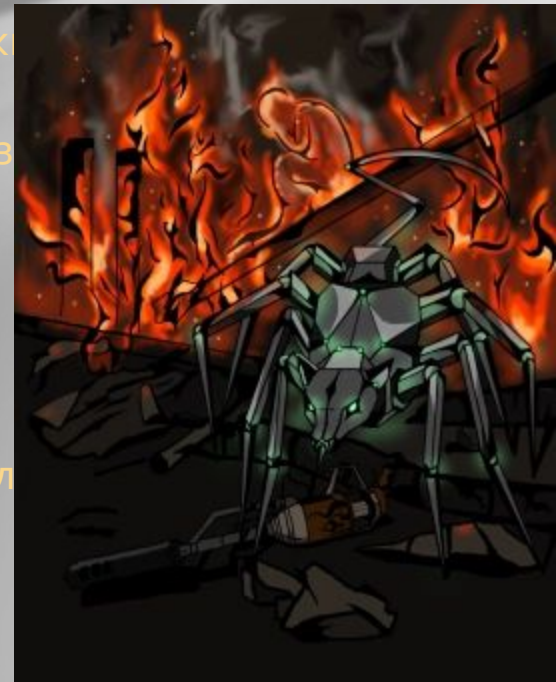
Після того, як пожежники спалили будинок, книги і жінку, яка не хотіла з ними розлучатись, Гай не пішов на роботу, сказав, що хворий.

Брандмейстер Бітті завітав до нього.

«Отож ви запитаєте, як це все — тобто наша робота, — почалася, де й коли. Почалася, по-моєму, десь під час так званої громадянської війни, хоч наші статuti й твердять, ніби раніше. Але по-справжньому діло пішло на лад лише з впровадженням фотографії. А потім, на початку двадцятого століття — кіно, радіо, телебачення; дуже скоро все стало масовим. Оскільки все стало масовим, то все й спростилося, — провадив Бітті. — Колись книжками цікавилися тільки одиниці — тут, там, у різних місцях. Отже, й книжки могли бути різними. Світ був простий. Але потім у світі стало тісно від ліктів, очей, ротів, кількість населення збільшилася вдвоє, втроє, вчетверо. Зміст фільмів, радіопередач, журналів, книжок зменшився до певного стандарту, розумієте? Уявіть собі людину дев'ятнадцятого століття — коні, собак карети, повільний темп життя. Потім двадцяте століття — темп прискорюється. Обсяг книжок зменшується. Стисле видання. Переказ Екстракт. Усе стискається, згущається, — залишається тільки моментальний знімок.

— Моментальний знімок, — згідливо кивнула Мілдред.

— Твори класиків скорочуються до п'ятиадцятихвилинної радіопередачі. Далі ще більше: один стовпчик тексту, який можна прочитати за дві хвилини. І нарешті — десять — п'ятнадцять рядків дленциклопедичного словника”.

«Переказ переказу! Витяг із переказу переказу! Політика? Один стовпчик, два рядки, заголовок! І за хвилину все випаровується з пам'яті. Крутіть людський розум у шаденому смерчі — швидше, швидше! — руками видавців, підприємців, дикторів, так, аби відцентрова сила викинула геть усі непотрібні, зайві, шкідливі думки!

Термін навчання в школах скорочується, дисципліна знижується, філософія, історія, мови скасовуються, англійській мові й правопису приділяється дедалі менше уваги, зрештою, про них майже зовсім забувають. Життя коротке, отож треба перш за все працювати, а після роботи— розважатися досхочу.

З театрів треба викинути все, крім клоунади, а в кімнатах зробити скляні панелі, і хай на них виграють гарні кольори, наче конфетті, чи кров, чи херес, чи сотерн.

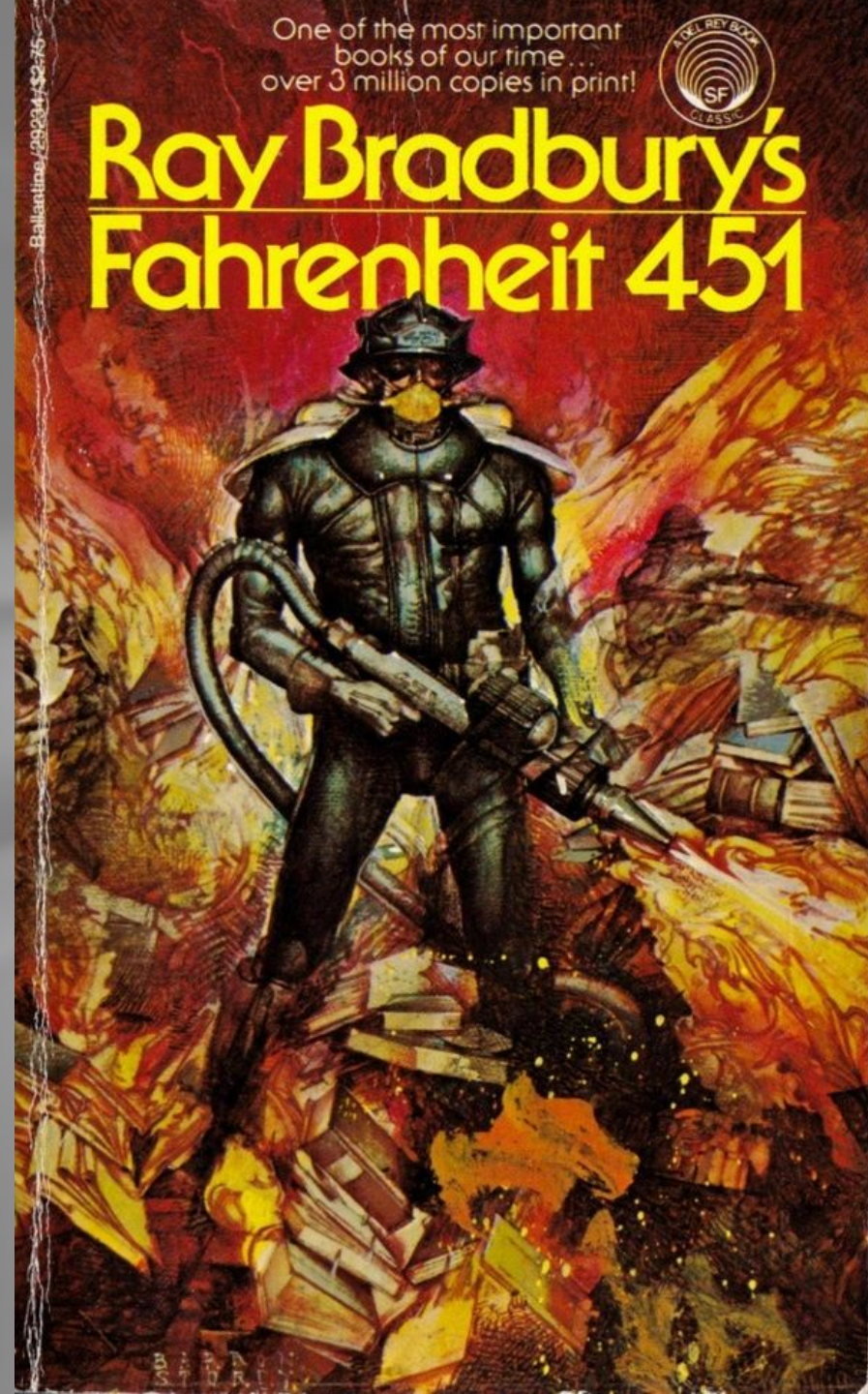
Більше книжок з малюнками. Більше фільмів. А поживи для розуму менше й менше.

Але читач добре знав, що він хотів і, підхоплений виром веселощів, залишив собі комікси. Ну і, звичайно, еротичні журнали. Ось так, Монтег. І все це відбулося без будь-якого втручання зверху, без уряду.»

«Ми всі повинні бути однакові. Не вільні й різні від народження, як сказано в конституції, а просто однакові. Кожен схожий на кожного, мов дві краплі води, і тоді всі будуть щасливі, бо не буде .велетів, перед якими треба схилитися в шанобі, на яких треба рівнятися. Отак! А книжки — це заряджена рушниця в помешканні сусіда. Спалити її! Розрядити рушницю! Зруйнувати людський розум! Хто може ручитися, яку мішень собі вибере начитана людина?»

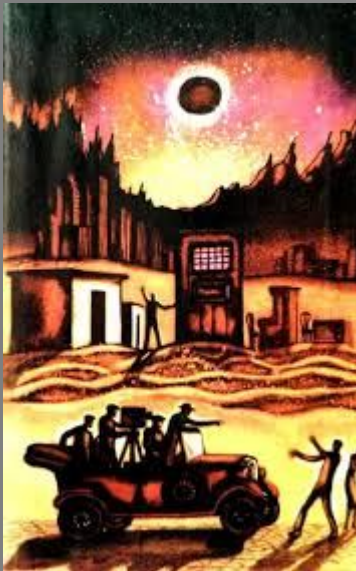
От так і з'явилися пожежники, які повинні були спалювати те, що може загрожувати «цивілізації» — книжки

«Ви повинні збагнути — наша цивілізація така величезна, що ми не можемо дозволити заворушень і незадоволень серед угруповань, які її складають. Запитайте самого себе: до чого ми найбільше прагнемо? Люди хочуть бути щасливими, чи не так?»

«Спалити книжку! Потрібні безтурботність, Монтег, і спокій. Знищити все, ще викликає тривогу! У сміттєспалювальну піч!» -- про це говорить брандмейстер Бітті

Дружина донесла, що Гай зберігає книжки.

Бітті підлаштовує все так, що Гай приїжджає на виклик по спаленню власного будинку. За ним стежить електричний пес, якого Монтег завжди побоювався – він був упевнений, що пес налаштований проти нього. За вказівкою Бітті Гай спалює власний будинок, а потім струменем полум'я з вогнемета вбиває свідомо спровокуваного його на це Бітті і спалює електричного пса.

Сам змушений тікати

Всюди чути виття сирен, за ним женуться поліцейські машини, починається організована погоня на поліцейських вертольотах.

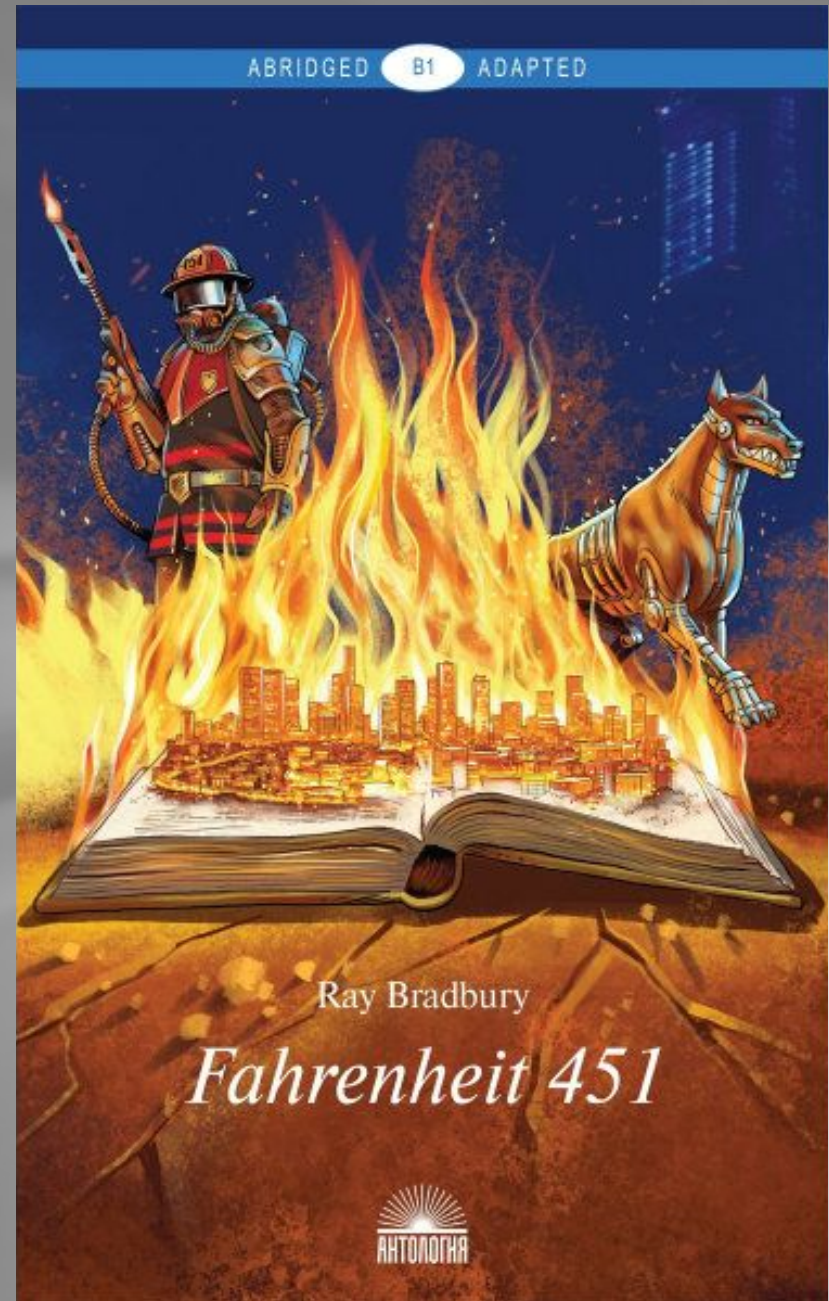
Фабер допомагає Гаю втекти з міста, дає свій одяг

Монтег пробирається до річки, переодягається, заходить в воду, течія підхоплює його і забирає в темряву. Електричний пес втрачає його слід біля річки. Коли Гай виходить з води, він заходить в ліс, знаходить залізничну колію, що веде з міста углиб країни, бачить далеко вогонь і йде на його світло. Там він зустрічається з групою людей.

Далі з'ясовується, що нові знайомі Гая – частина спільноти, що зберігає рядки літературних творів в своїх головах до тих пір, поки тиранія не буде знищена, а літературна культура не буде відтворена (вони бояться зберігати друковані книги, так як вони можуть видати розташування повстанців). Кожен з них пам'ятає напам'ять якийсь літературний твір. Монтег, який пам'ятає кілька уривків з біблійних книг, готовий при отребі відтворити їх.

Монтег та його нові товариші бачать, як гине місто, де вони жили.

Після катастрофи нові однодумці вирушають в дорогу, і кожен думає про своє. «Пізніше, коли сонце зійде високо і зігріє своїм теплом, вони почнуть розмовляти <...> Монтег відчув, що в ньому пробуджуються і оживають слова. Що скаже він, коли прийде його черга?»

Поміркуй

1. Роман «451 ° за Фаренгейтом» написано в 1953 році. Автор пише про майбутнє. Які реалії майбутнього, що є нашим теперішнім, передбачив Бредбері?
2. Доведи, що в романі зображено тоталітарне суспільство.
3. Поміркуй, що треба робити, щоб наша країна не стала тоталітарною державою.
4. Автора обурює «суспільство споживачів». Доведи, що воно в романі дійсно таке.
5. Чим небезпечна «споживацька» культура?

Завдання: Відскануйте QR-коди і запишіть слова, які були закодовані

Поміркуй

Книжки викликають страх у людей в романі Бредбері. Вони прагнуть їх знищити.

Які властивості книжок роблять їх небезпечними для людей неосвічених, байдужих, інфантильних?

Заповни «папірус»

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Всі персонажі можна розділити на

ТІ, ХТО НЕ ЧИТАЄ

Мілдред не читає, постійно дивиться телевизор, забула навіть, де і коли вперше зустрілася зі своїм чоловіком, не має про що з ним говорити, не хоче мати дітей, вимагає грошей;

Місіс Фелпс не читає, поміняла трьох чоловіків, байдужа до кожного, "у мене немає дітей, та й хто, будучи при своєму розумі, захоче їх мати"?

Місіс Бауеллс не читає, "це не так страшно: дев'ять днів з десяти діти в школі, а коли вони приходять додому, я заганяю їх в вітальню і вмикаю телевизор, це як закинути брудний одяг у пральну машину"

ТІ, ХТО ЧИТАЄ

Фабер читає, "мені аж болить від того, що відбувається", допомагає Гаєві Монтегу врятуватися «радіопередавач, читає Біблію;

Кларіс Маклелен читає, як і вся її сім'я. з нею цікаво поговорити навіть про найменші дрібниці "як вам не соромно, ви ні в кого не закохані" (про кульбабу, про дощ), вміє дружити

брандмейстер Бітті читає, вважає себе невинним, бо люди самі перестали читати, "світ спокійно обходиться без книг", цинізм переходить у відчай, прагне смерті).

Гай Монтег спочатку з одними, потім з іншими ("я не хочу робити тільки те, що мені скажуть, я не хочу переходити на чийсь бік")

Бредбері про ідею роману

«Турбувала мене не свобода, а люди, яких телебачення перетворює на ідіотів. «451° за Фаренгейтом» не про цензуру, він про недолугий вплив популярної культури через ТБ та новини, про розповсюдження величезних екранів та про бомбардування «фактиками». Усі програми на телебаченні не дають тобі нічого окрім цих «фактиків». Вони скажуть вам, коли Наполеон народився, але не скажуть, ким він був насправді.!»

«Вам не потрібно спалювати книги для того, щоб знищити культуру. Достатньо просто змусити людей перестати читати»

Роман «451 ° за Фаренгейтом» - це антиутопія

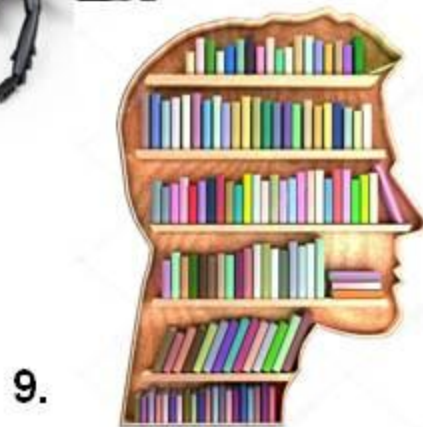
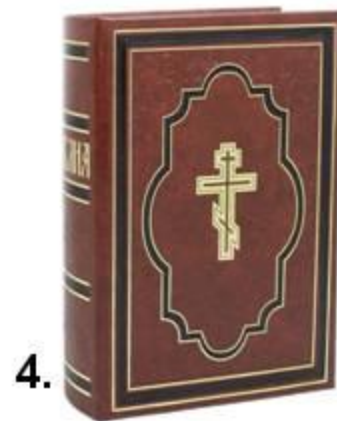
Утопія (грец. οὐ + τόπος — «місце, якого немає») -- художнє зображення ідеального чи наближеного до нього суспільного устрою.

Антиутопія -- зображення у художній літературі чи кінематографії небезпечних наслідків, пов'язаних із експериментами над людством задля його «поліпшення», певних, часто принадливих, соціальних ідеалів, антитеза утопії.

Які асоціації з романом викликають у вас дані малюнки?

Поміркуй

Проти чого застерігає читача Рей Бредбері?

Домашнє завдання:

- **Для всіх:** уміти розповідати про
- Р. Д. Бредбері, прочитати роман «451° за Фаренгейтом», уміти коментувати, висловлювати свої думки та враження.
- **Індивідуальне (творче):** підготувати повідомлення про наслідки глобальних катастроф з вини людини у сьогоденні та нещодавньому минулому (міста-примари).

Використані джерела

<https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=406>

http://ae-lib.org.ua/texts/bradbury_451_ua.htm

<https://dovidka.biz.ua/451-za-farengeytom-analiz/>